

TULPEN de tweede kurk?

Uitgave: Ontwikkelingsschap „De Kleibouwstreek“

OOIT

Ooit belicht vanuit drie invalshoeken de brede geschiedenis van de bloembollensector:

- Wat gebeurde er 25, 50, 75 of 100 jaar geleden?
- Een bijzonder boek uit de KAVB-bibliotheek.
- Een uitvinding die de sector sterk heeft beïnvloed.

Tulp als extra kurk

Friesland kende al ruim voor de Tweede Wereldoorlog een groep tulpentelers. Vijftig jaar geleden deed de overheid samen met de telers een poging om meer agrariërs te enthousiasmeren voor de teelt van tulpen. De tulp als de tweede kurk.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: KAVB

De combinatie van kleigrond en een lage virusdruk door de zilte zeewind maakte de teelt van tulpen al in de jaren twintig van de vorige eeuw aantrekkelijk in het noorden van Friesland. Het aantal bedrijven was in 1930 groot genoeg om een eigen afdeling van de Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur op te richten. Ook in de buurprovincie Groningen gebeurde dat in 1930. De tulp kreeg bij met name akkerbouwers een plaats in het bouwplan. In Friesland groeide de oppervlakte in een rustig tempo door. In 1954 stond er 27 ha tulpen in deze provincie, vijftien jaar later was dat al 115 ha, ofwel ruim vier keer zoveel. In diezelfde periode verdubbelde het landelijk areaal tulpen van 2.750 ha naar 5.400 ha. Voorlichters en ondernemers in de klei-

streek van Friesland zagen mogelijkheden om de oppervlakte tulpen verder te vergroten. Veel akkerbouwers verdienden met de pootaardappelteelt een goede boterham, maar dat was dan ook vaak de enige goed salderende teelt. Werd het niet tijd voor een tweede kurk waarop een bedrijf kon blijven drijven? Dat uitgangspunt legde de basis voor een brochure van het Ontwikkelingsschap De Kleibouwstreek, die in augustus 1969 verscheen onder de titel 'TULPEN/de tweede kurk?' Geen uitroepeten, maar een vraagteken, alsof de samenstellers het ook niet zeker wisten. In de brochure zetten de samenstellers uiteen waarom de tulpenteelt op landbouwbedrijven lucratief zou kunnen zijn. 'Voor een landbouwer wordt het steeds moeilijker zijn bedrijf voldoende rendabel te houden. Speciaal de ondernemers van

de kleinere landbouwbedrijven ondervinden dit het eerst. Zij immers kunnen geen bouwplan gebaseerd op enkel landbouwgewassen aanhouden en zien zich, om een hogere omzet te behalen, genoodzaakt naar andere mogelijkheden om te zien. Eén van deze mogelijkheden om te trachten een grotere geldstroom door het bedrijf te laten vloeien, is het aantrekken van een arbeidsintensieve teelt met een hoog rendement en passend in het bouwplan." Door diverse saldoberekeningen werd duidelijk gemaakt welk financieel voordeel de tulpenteelt kan hebben voor een gemengd bedrijf dan wel een akkerbouwbedrijf. Dat varieert van 10.000 tot 15.000 gulden bij de teelt van twee hectare tulpen.

INVESTERINGEN

Dat er tegenover deze flinke meeropbrengst ook extra investeringen staan, melden de samenstellers ook. Het plantgoed kost eenmalig tussen de 20.000 en 45.000 gulden en voor machines en opslagruimte moet nog eens 18.000 gulden worden gerekend. Bij een bolprijs van 6 tot 10 cent moet het echter mogelijk zijn om de tulpenteelt rendabel te maken. Aan kennis is geen gebrek. Starters kunnen in Stiens een vakopleiding volgen die een erkenning als teler oplevert. Die was nodig om met de teelt te starten. Wat niet meer nodig was, was de zogenoemde teeltvergunning. Die stamde nog uit de jaren dertig, toen de overheid de bloembollensector crisismaatregelen oplegde, waaronder een flinke inperking van het areaal. Dat was in Friesland al merkbaar. Tussen 1964 en 1969 verdubbelde het areaal tulpen. Of de brochure het gewenste effect heeft gehad, is lastig te zeggen. Feit is dat de tulpenteelt de jaren erna een serieuze activiteit blijft in Friesland. Bij Ropta komt veredeling op gang, de teelt in netten krijgt zijn eigen dynamiek en Friese deelname aan de Marneflora is een vervolg op de Winterflora uit de jaren zestig. Op dit moment is er nog een beperkt aantal bedrijven actief in de tulpenteelt. Het is niet meer de kurk waarop ondernemers drijven. ♦